

NAŠE ŘEČ 3

ROČNÍK 91

ČERVENEC 2008

Vydává Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. – Vedoucí redaktorka: dr. Ludmila Uhlířová, CSc.; výkonná redaktorka: dr. Ivana Svobodová; členové redakční rady: dr. Jan Balhar, CSc., doc. dr. Zdeňka Hladká, Dr., dr. Jaroslava Hlavsová, CSc., dr. Milada Homolková, Ph.D., prof. dr. Milan Jelínek, CSc., Mgr. Jan Chromý, prof. dr. Jiří Kraus, DrSc., prof. dr. Radoslava Kvapilová Brabcová, CSc., dr. Jana Matušová, CSc., dr. Markéta Pravdová, Ph.D.

Redakce: Letenská ul. č. 4, 118 51 Praha 1 – Malá Strana, telefon 225 391 420. Vydavatelská spolupráce: Marcela Hladíková, tiskne: PBtisk Příbram, Prokopská 8, Příbram VI.

Jazykové dotazy, příspěvky a recenzní výtisky zasílejte na adresu redakce (Letenská ul. č. 4, Praha 1 – Malá Strana, PSČ 118 51).

OBSAH

Člá nky

- J. Hoffmanová – J. Šimandl*, „Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu 113
- F. Daneš*, O písmenku *c* a o písmenech a hláskách vůbec 127
- L. Prexler*, K frazeologii klubů amatérské kopané Ústecka..... 135

Posudky a zprávy

- Š. Tůmová*, Užitečná popularizační příručka 141
- J. Zeman*, Čeština a slovenština v konfrontačním pohledu 143
- D. Svobodová*, Nová publikace o kompozitech v kontextu současné češtiny 148
- H. Konečná*, Dějiny české hudební terminologie.... 150
- J. Balhar*, Jedinečné spálovské nářečí..... 154
- J. Chromý*, Životní jubileum a výbor z díla Oldřicha Uličného..... 157
- J. Bachmannová*, Zemřel dialektolog Pavel Jančák 159

Drobnosti

- S. Čmejrková*, *Ulítávat na něčem?* 161
- J. Rejzek*, *Punktovat (se)*..... 165

- Z dopisů jazykové poradně..... 168

JANA HOFFMANNOVÁ – JOSEF ŠIMANDL

„Euročeština“ v lucemburských překladech dokumentů Evropského parlamentu

Translation into Czech in the European Parliament in Luxemburg

This article tries to give an answer to a frequently asked question: how (and how much) is contemporary Czech influenced with the processes of European integration? The authors have had recently an opportunity to analyse a great number of official administrative texts that had been translated into Czech (mostly from English) by the members of the group of translators who work in Luxemburg as a service for the European Parliament. This analysis confirmed the conviction of Czech translators in Luxemburg: the main problem is not a great amount of loanwords in Czech but rather an ambition of translators to find always a Czech word (a new “purism”); and than a highly complicated composition of sentences.

Keywords: administrative language (style), “EuroCzech”?, European integration, loanwords, purism, translation of documents into Czech, syntax (condensation)

Klíčová slova: administrativní styl, „euročeština“?, evropská integrace, přejatá slova, překlad dokumentů do češtiny, purismus, syntaktická kondenzace

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Letenská 4, 118 51 Praha 1

hoffmannova@ujc.cas.cz

simandl@ujc.cas.cz

FRANTIŠEK DANEŠ

O písmenku *c* a o písmenech a hláskách vůbec

Remarks on the status of the grapheme *c* in Czech and the “sound – letter“ relationship in general

The most considerable deviation from the phonological principle applied in Czech orthography is the existence of two graphemes, *i* and *y* (called “soft” and “hard”, respectively) standing for one and the same phoneme /i/. The distribution of the two graphemes is controlled by certain rules, which, in turn, bring forth some spelling problems on the level of morphology. One of these follows from the fact that the grapheme *c* has been traditionally (and problematically) classed among “soft (palatal) graphemes” (sic!). The author analyzes the situation in some detail and evaluates different possibilities for solving the problems, discusses the overall position of the grapheme *y* in the whole vocabulary of contemporary Czech, and suggests some adjustments for contemporary usage. Two background assumptions are highlighted: first, that the basic distinction phoneme-grapheme should be consequently maintained in all cases, and second, that the high complexity of natural languages entails certain weak points and irregularities in spelling systems.

Key words: Czech spelling, graphemes *c* and *i/y*, weak points in spelling systems

Klíčová slova: český pravopis, písmena *c* a *i/y*, písmeno versus hláska, slabá místa pravopisných systémů

Chodská 13, 120 00 Praha 2

LIBOR PREXLER

K frazeologii klubů amatérské kopané Ústecka

On the phraseology of amateur football clubs in the Ústí nad Labem region

This article is devoted to the phraseology of amateur football clubs in the Ústí nad Labem region. First we classify the phraseology gathered when from the expressions of the players, referees, coaches and fans. Then we choose a few expressions that were tested by subjects from the above-mentioned groups and analyzed the results of this test to discover the differences in respondents' knowledge based on their age, education, club membership and relationship to the game. Due to the limited number of respondents, the results are not definitive. Despite this, we can declare that university-educated respondents had better knowledge of publicistic phrases.

Key words: phraseology, sports slang, football, football clubs

Klíčová slova: frazeologie, sportovní slang, fotbal, fotbalové kluby

*Katedra bohemistiky
Pedagogická fakulta UJEP
České mládeže 8, 400 96 Ústí nad Labem
p070025@students.ujep.cz*